

بازار و حذف واسطه‌ها نیز افزایش یافت و نظارت بر شبکه توزیع و حذف دلالتان نیز از دیگر اقدامات انجام شده توسط دولت در این سال بوده است.

۸-۱-۲- واردات و موجودی انبار گوشت قرمز

براساس آمار شرکت سهامی پشتیبانی امور دام کشور، موجودی انبار گوشت قرمز در پایان سال ۱۴۰۲ با ۶۴/۴ درصد کاهش در مقایسه با سال قبل از آن به حدود ۳/۴ هزار تن رسید. واردات گوشت قرمز نیز در سال ۱۴۰۲ با ۴۹/۵ درصد کاهش به ۸/۸ هزار تن رسید.

۸-۲- سرمایه‌گذاری دولت

در سال ۱۴۰۲، اعتبارات مصوب تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی برای امور بازرگانی داخلی ذیل برنامه «ساماندهی، بهبود تولید و فرآوری برگ سبز چای»، «برنامه تسهیل تجاری و توسعه تجارت الکترونیکی» و «تنظیم بازار کالاها و خدمات» به میزان ۱۲۸/۹ میلیارد ریال بود.

در این سال، اعتبارات پرداختی بابت برنامه تنظیم بازار کالاها و خدمات، ۸۰/۱ درصد از کل اعتبارات پرداختی برای امور بازرگانی داخلی را به خود اختصاص داد و به ۶۳/۸ میلیارد ریال رسید. میزان تحقق اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در برنامه مذکور ۶۰/۹ درصد ارقام مصوب بود.

براساس آمار مقدماتی حساب‌های ملی، در سال ۱۴۰۲ ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی به قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۰ نسبت به سال قبل از آن معادل ۳/۸ درصد افزایش یافت. در این سال، ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی به قیمت‌های جاری ۲۲۳۴۹/۳ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل از آن به میزان ۴۵/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال مورد بررسی، سهم ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی از تولید ناخالص داخلی معادل ۱۴/۲ درصد بود که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۰/۱ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

۸-۱- اقدامات دولت جهت تنظیم بازار داخلی و تامین کالاهای اساسی

در سال ۱۴۰۲، به منظور تامین نیاز مصرفی و تنظیم بازار، جلسات ستاد تنظیم بازار با هدف تامین و توزیع به موقع کالاهای اساسی و مدیریت بازار که در سال قبل از آن توسط دولت تشکیل شده بود، ادامه پیدا کرد. علاوه بر آن همچون سنوات گذشته بررسی هفتگی نوسانات و رصد روزانه روند تغییرات قیمت ۱۰۰ قلم کالای منتخب انجام شد. اقدامات دولت در جهت واردات محصولات استراتژیک به منظور کنترل

(میلیارد ریال)

جدول ۸-۱- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در فصل بازرگانی داخلی

برنامه	ارقام مصوب		عملکرد		درصد تحقق		سهم عملکرد(درصد)	
	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲
ساماندهی، بهبود تولید و فرآوری برگ سبز چای	۲/۵	۴/۸	۲/۵	۲/۹	۹۹/۲	۵۹/۸	۲۲/۹	۳/۶
تسهیل تجاری و توسعه تجارت الکترونیکی	۸/۴	۱۹/۳	۸/۴	۱۳/۰	۹۹/۹	۶۷/۴	۷۷/۱	۱۶/۳
تنظیم بازار کالا و خدمات و نظارت بر تنظیم	۰/۰	۱۰۴/۸	۰/۰	۶۳/۸	۰/۰	۶۰/۹	۰/۰	۸۰/۱
بازار داخلی	۰/۰	۱۰۴/۸	۰/۰	۶۳/۸	۰/۰	۶۰/۹	۰/۰	۸۰/۱
جمع کل	۱۰/۹	۱۲۸/۹	۱۰/۹	۷۹/۷	۹۹/۷	۶۱/۸	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی، خزانه‌داری کل کشور

۸-۳- تسهیلات بانکی

نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۴۱۹/۱ هزار میلیارد ریال رسید. در سال مورد بررسی، سهم بخش بازرگانی داخلی از مانده خالص تسهیلات اعطایی نظام بانکی به بخش «بازرگانی، خدمات و متفرقه» و کل بخش‌های اقتصادی به ترتیب ۳۴/۳ و ۱۴/۵ درصد بود.

بررسی عملکرد بانک‌ها و موسسات اعتباری در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد همانند سال‌های قبل، بیشترین سهم از مانده خالص تسهیلات اعطایی در بخش بازرگانی داخلی (۹۵/۳ درصد) متعلق به بخش غیر دولتی بازرگانی داخلی بود.

در پایان سال ۱۴۰۲، مانده خالص تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش بازرگانی داخلی با ۱۹/۷ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۸۹۵۳/۳ هزار میلیارد ریال رسید. همچنین، مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخش غیر دولتی بازرگانی داخلی با ۲۵/۹ درصد رشد نسبت به سال قبل از آن به ۸۵۳۴/۲ هزار میلیارد ریال و مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخش دولتی بازرگانی داخلی با ۴۰/۰ درصد کاهش

جدول ۸-۲- مانده خالص تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش بازرگانی داخلی(۱)

کل	سال		درصد تغییر		سهم(درصد)	
	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۱	۱۴۰۲
کل	۲۹۷۱/۳	۷۴۷۹/۳	۸۹۵۳/۳	۱۵۱/۷	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
بخش غیردولتی	۲۷۴۹/۷	۶۷۸۰/۶	۸۵۳۴/۲	۱۴۶/۶	۹۰/۷	۹۵/۳
بخش دولتی	۲۲۱/۶	۶۹۸/۷	۴۱۹/۱	۲۱۵/۳	۹/۳	۴/۷

۱- مانده خالص تسهیلات اعطایی، پس از کسر مانده بدهی مشتریان و تسهیلات اعطایی در کلیه سرفصل‌های مربوط به مابه‌التفاوت نرخ ارز، سود و کارمزد سال‌های آینده، وجوه دریافتی مضاربه، حساب مشترک مشارکت مدنی (سهم بانک) و سود و کارمزد معوق، به دست آمده است. در ضمن، مانده تسهیلات اعطایی شامل عقود مشارکت حقوقی و سرمایه‌گذاری مستقیم نیز می‌باشد.

۸-۴- معاملات بازرگانی

کاهش نشان می‌دهد. تعداد معاملات ببع^(۳) و رهنی^(۳) ثبت شده نیز به ترتیب ۳۲/۰ و ۳۱/۰ درصد کاهش یافت. از مجموع معاملات مذکور، حدود ۳۷/۳ درصد در استان تهران صورت گرفت که نسبت به سال ۱۴۰۱ به میزان ۴۲/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد.

مجموع تعداد معاملات ثبت شده در دفترخانه‌های اسناد رسمی کشور در سال ۱۴۰۲، حدود ۱۸/۸ میلیون فقره بود که نسبت به سال قبل از آن حدود ۱۴/۵ درصد کاهش داشت. حدود ۶۴/۳ درصد از معاملات مزبور متعلق به معاملات وکالت^(۱) بود که ۱۱/۷ درصد نسبت به سال ۱۴۰۱

۲- سرفصل ببع شامل معاملات قطعی و معاملات با حق استرداد می‌باشد.
۳- تعداد اسناد مشارکت مدنی بانک‌ها و اسناد فروش اقساطی تحت عنوان رهنی گزارش شده است.

۱- سرفصل وکالت شامل معاملات فروش املاک، فروش خودرو و سایر می‌باشد.

جدول ۸-۲- وضعیت معاملات ثبت شده در دفاتر

(تعداد: هزار فقره) اسناد رسمی کل کشور

درصد تغییر	سال	
	۱۴۰۲	۱۴۰۱
جمع معاملات	۲۱۹۹۵/۸	۱۸۸۱۳/۱
بیع	۲۰۲۷/۵	۱۳۷۹/۳
وکالت	۱۳۶۸۹/۵	۱۲۰۸۹/۸
رهنی	۵۱۲/۹	۳۵۳/۷
سایر(۱)	۵۷۶۵/۸	۴۹۹۰/۴
پرونده‌های اجرایی	۳۱۰/۶	۳۲۷/۷
	۵/۵	

ماخذ: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

۱- شامل معاملات صلح، اجاره، تقسیم‌نامه، اقاله، اقرارنامه، تعهدنامه، رضایت‌نامه و سایر می‌باشد.

در سال مورد بررسی، تعداد پرونده‌های اجرایی^(۱)

تشکیل شده در خصوص عدم انجام تعهدات مربوط به معاملات ثبت شده در کل کشور معادل ۳۲۷/۷ هزار فقره بود که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ حدود ۵/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. تعداد پرونده‌های اجرایی تشکیل شده در استان تهران نیز ۴۰/۵ هزار فقره بود که نسبت به سال ۱۴۰۱ به میزان ۴/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۴۰۲، معادل ۲۷۰۷/۹ میلیارد ریال سفته و برات در شهر تهران به فروش رسید که در مقایسه با سال قبل از آن حدود ۲۷/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال، میزان سفته و برات واخواست شده با ۱۱۵/۰ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۱۳۸۷۵/۵ میلیارد ریال رسید^(۳).

۸-۵- شرکت‌های تعاونی

بررسی آخرین وضعیت شرکت‌های تعاونی فعال^(۳) در کشور نشان‌دهنده آن است که تا پایان سال ۱۴۰۲، از مجموع ۹۱/۳ هزار شرکت تعاونی فعال، تعداد ۷/۹ هزار شرکت با هدف فعالیت در زمینه تامین نیاز «تولیدکنندگان»،

۱- پرونده‌ای است که به علت تخلف از انجام تعهدات به استناد اسناد رسمی در اداره ثبت تشکیل می‌شود.

۲- ارزش سفته و برات فروش‌رفته براساس نیم در هزار (فی یا بهای سفته) و ارزش سفته و برات واخواست شده برحسب مبلغ اسمی مندرج در هر برگ (میزان تعهد مالی آن) می‌باشد.

۳- در پایان سال ۱۴۰۲، از مجموع ۲۲۹/۴ هزار شرکت تعاونی ثبت شده در کشور، ۹۱/۳ هزار شرکت فعال و ۴۴/۰ هزار شرکت در وضعیت در دست اجرا بوده است.

«مصرف‌کنندگان» و «صنوف خدماتی» بودند^(۴) که نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ حدود ۱/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. مجموع سرمایه ثبت شده شرکت‌های مذکور، ۱۷/۸ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ با افزایش معادل ۰/۶ درصد همراه بود. میزان اشتغال‌زایی ثبت شده توسط این شرکت‌ها نیز تعداد ۲۸۹ هزار نفر بود که نسبت به سال قبل از آن با ۰/۷ درصد افزایش روبه‌رو شد.

جدول ۸-۴- وضعیت شرکت‌های تعاونی فعال در

حوزه بازرگانی داخلی

درصد تغییر	سال			
	۱۴۰۲	۱۴۰۱		
تعداد شرکت	۱/۵	۱/۳	۷۹۴۷	۷۸۳۰
تامین نیاز تولیدکنندگان	۴/۲	۴/۰	۲۱۹۸	۲۱۰۹
تامین نیاز صنوف خدماتی	۰/۰	۰/۰	۴۷۳	۴۷۳
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۰/۵	۰/۳	۵۲۷۶	۵۲۴۸
سرمایه (میلیارد ریال)	۰/۶	۰/۳	۱۷۸۰۹	۱۷۷۰۵
تامین نیاز تولیدکنندگان	۰/۳	۰/۵	۳۳۰۷	۳۲۹۸
تامین نیاز صنوف خدماتی	۰/۰	۰/۰	۳۷۰۶	۳۷۰۶
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۰/۹	۰/۴	۱۰۷۹۶	۱۰۷۰۱
اشتغال (هزار نفر)	۰/۷	۲/۸	۲۸۹	۲۸۷
تامین نیاز تولیدکنندگان	۳/۵	۱۸/۵	۵۰	۴۸
تامین نیاز صنوف خدماتی	۰/۰	۰/۰	۶۱	۶۱
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۰/۲	۰/۲	۱۷۸	۱۷۸

ماخذ: مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۸-۶- وضعیت پروانه‌های واحدهای صنفی

مطابق آمار دبیرخانه هیات عالی نظارت بر سازمان‌های صنفی کشور، تعداد پروانه‌های واحدهای صنفی صادر شده از ابتدای سال ۱۴۰۲ تا پایان همان سال معادل ۸۰۵/۹ هزار واحد بود که نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ افزایشی معادل ۲۴/۱ درصد نشان می‌دهد. از این تعداد واحد صنفی، ۵۰/۰ درصد صنوف توزیعی، ۳۱/۸ درصد صنوف خدماتی و

۴- سایر رشته فعالیت‌های شرکت‌های تعاونی شامل اعتبار، تولیدی توزیعی، تامین نیاز صنفی، خدمات، صنعت، معدن، عمران، فرش دستباف، کشاورزی، مسکن، حمل و نقل، سهامی عام اتحادیه تعاونی‌های نظارت و هماهنگی و سایر بوده است.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

۱۸/۰ درصد صنوف تولیدی بودند. در پایان سال مورد بررسی، تعداد پروانه‌های صادرشده واحدهای صنوف خدماتی، معادل ۲۹/۴، ۲۳/۷ و ۱۶/۷ درصد افزایش داشت. توزیعی و تولیدی نسبت به پایان سال قبل از آن به ترتیب

جدول ۸-۵- تعداد مجوزهای صادرشده واحدهای صنفی (۱)

(هزار واحد)

سال	درصد تغییر		سهم (درصد)	
۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲
کل واحدها	۶۴۹/۴	۸۰۵/۹	۲۴/۱	۱۰۰/۰
صنوف تولیدی	۱۲۴/۳	۱۴۵/۱	۱۶/۷	۱۸/۰
صنوف توزیعی	۳۲۶/۸	۴۰۴/۲	۲۳/۷	۵۰/۲
صنوف خدماتی	۱۹۸/۳	۲۵۶/۶	۲۹/۴	۳۱/۸

ماخذ: دبیرخانه هیات عالی نظارت بر سازمان‌های صنفی کشور
۱- با توجه به تغییر مآخذ تعداد مجوزهای صادرشده واحدهای صنفی، از سال ۱۴۰۱ قابل مقایسه با آمار سال‌های قبل از آن نمی‌باشد.